No. 1618 Zaterdag 2 Januari 1915. 32ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
Waterkant No 4, Overzijde.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

ENCYCLIEK

VAN

Z. H. Benedictus XV,

door de Goddelijke Voorzienigheid Paus.

Aan de Patriarchen, Primaten, Aartsbisschoppen en Bisschoppen, die in vrede en gemeenschap met den Heiligen Stoel leven.

EERBIEDWAARDIGE BROEDERS,

HEIL EN APOSTOLISCHE ZEGEN.

Vervolg.

Een andere oorzaak van de algemeene verwarring in de burgerlijke maatschappij, is, zooals Wij reeds zeiden, gelegen in het feit, dat het gezag van hen, die met macht bekleed zijn, niet meer heilig is voor het volk. Want toen men willekeurig den oorsprong van het gezag niet meer van God, den Schepper en Heer aller dingen, maar van den vrijen wil der menschen afleidde, zijn de banden van verplichting, welke de onderdanen en meesters moesten binden, zoodanig verzwakt, dat zij bijna in het geheel niet meer schijnen te bestaan. Het onmatige verlangen naar de vrijheid toch, verbonden met de grootste onbeschaamdheid, is langzamerhand overal doorgedrongen, en heeft zelfs het huisgezin, waar het gezag, zooals overduidelijk blijkt, toch uit de natuur zelf voortvloeit, niet ongeschonden gelaten; ja het is zelfs, wat nog meer te betreuren valt, tot in het heiligdom doorgedrongen. Vandaar de verachting der wetten, vandaar de oproerige geest onder de menigte; vandaar dat onophoudelijk streven om alles wat geboden is, af te keuren; vandaar die duizenden middelen om de tucht te ontzenuwen; vandaar die geweldige misdaden van hen, die zich door geen enkele wet gebonden achtend en dit openlijk verklarend, er niet voor terugschrikken om het fortuin of het leven van hun evenmensch te vernietigen.

Bij deze bedorvenheid van meening en handelwijze, waardoor de constitutie der menschelijke maatschappij geheel verwoest wordt, mogen Wij, Wien door God de leerstoel der Waarheid toevertrouwd is, niet zwijgen. En daarom wijzen Wij den volkeren op de leer, die door geen willekeurige beschouwingen en systemen der menschen kan veranderd worden: „Er is geen gezag tenzij van God; en zij die gezag hebben, ontvingen dit van God."

Wie dus onder de menschen gezag heeft, hetzij hij vorst is, hetzij hij onder den vorst staat, diens gezag is van Goddelijken oorsprong. Daarom ook heeft Paulus bevolen, dat men hun, die met gezag bevelen, niet onverschillig, maar godsdienstig, d. w. z. uit gewetensplicht, moet gehoorzamen, tenzij zij iets bevelen, wat met de Goddelijke wetten in strijd is: „Weest daarom uit verplichting onderdanig, niet alleen wegens de straf, maar ook wegens het geweten." En met de woorden van Paulus stemt overeen, wat de Prins der Apostelen zelf leerde: „Weest daarom aan elken mensch onderworpen wegens God, hetzij aan den koning, als aan de overheid, hetzij aan land voogden, als van God gezonden." Waaruit de Apostel der Heidenen besluit dat hij, die een wettig bevelenden mensch hardnekkig weerstand biedt, aan God weerstaat, en de eeuwige straffen verdient: „Wie dus aan het gezag weerstaat, verzet zich tegen de beschikking Gods. Wie zich echter tegen God verzet, verwerft zich de eeuwige straffen."

Laten de vorsten en de leiders der volkeren hieraan denken, en overwegen zij, of het voorzichtig en heilzaam is zoowel voor het openbaar gezag, als voor de staten, om van den heiligen godsdienst van Jezus Christus af te wijken, waaruit toch alleen hun gezag kracht en steun heeft. En dat zij ook overwegen, of het zelfs van burgerlijk standpunt beschouwd verstandig is om de leer van het H. Evangelie en der Kerk, van de staatstucht en het openbaar onderwijs der jeugd te scheiden. Want de ondervinding heeft meer dan voldoende aangetoond, dat het gezag der menschen valt, waar de godsdienst verbannen is.

Wat den stamouders van ons geslacht, toen zij van hun plicht afweken, overkomen is, geschiedt ook gewoonlijk met de staten. Gelijk bij de eersten de ontteugelde hartstocht ten de leiding van den wil verwierpen, zoodra hun wil zich van God had afgewend, zoo verachten ook de volkeren gewoonlijk het gezag, als zij, die de volkeren besturen, het Goddelijke gezag verachten. Daar komt nog bij, dat om den oproerigen geest onder de menigte te bedwingen gewoonlijk geweld gebruikt wordt. Maar met welk resultaat? Met geweld kan men wel de lichamen, maar niet de geesten bedwingen.

Wanneer derhalve deze dubbele band, waardoor de saamhoorigheid van ieder maatschappelijk lichaam in stand wordt gehouden, n. l. van de leden onderling door wederzijdsche liefde, of van de leden met hun hoofd door onderwerping aan het gezag, wordt verbroken of verzwakt, Eerbiedwaardige Broeders, wie zou dan met recht zich verbazen, wanneer hij zulk een menschelijke maatschappij als in twee legerscharen verdeeld zag, welke scherp en voortdurend gewapend tegenover elkander staan? Tegenover hen, wien de fortuin rijkdom geschonken heeft en die door werkzaamheid vermogen verworven hebben, staan de proletariërs en werklieden, die daarom branden van afgunst, omdat zij, terwijl zij dezelf de natuur hebben als genen, toch niet in dezelfde conditie verkeeren. Wanneer zij namelijk éénmaal door de listigheden van de opruiers, wier bevelen zij gewoonlijk in alles geheel en al volgen, zijn besmet, wie zal hun dan overtuigen, dat niet uit de natuur gelijkheid van alle menschen volgt, evenmin als allen een gelijke plaats in de maatschappij moeten innemen, maar dat de stand van ieder afzonderlijk die is, welken hij, indien er niets in den weg getreden is, zich zelf verkregen heeft door zijn eigen streven? Daarom, die armeren, die strijd voeren met de vermogenden, alsof deze zich het goed van anderen bemachtigd hebben, handelen niet slechts tegen de rechtvaardigheid en tegen de liefde, maar ook tegen 't gezond verstand, vooral omdat ook zij door een eerlijken arbeid een betere fortuin kunnen verwerven, indien zij willen.

— Welke en hoe groote nadeelen deze afgunstige klassenstrijd veroorzaakt zoowel den enkelingen als de maatschappij, behoeven Wij niet te zeggen. Wij allen zien en betreuren de menigvuldige werkstakingen, waar door de loop van het burgerlijke en het openbare leven in zelfs de meest noodzakelijke bedrijven gewoonlijk plotseling wordt stopgezet; eveneens de dreigende menigten en oproeren, waarbij niet zelden de zaak met de wapens wordt beslecht en menschelijk bloed wordt gestort.

Het schijnt Ons niet noodig de bewijzen te herhalen, waarmede de dwalingen van de socialisten en anderen van dezelfde soort duidelijk worden weerlegd. Dit deed reeds met groote wijsheid Onze Voorganger Leo XIII in zijne gedenkwaardige Encyclieken, en Gij, Eerbiedwaardige Broeders, zult er nauwkeurig voor zorgen, dat die zeer gewichtige voorschriften nooit aan de vergetelheid worden prijsgegeven, maar veeleer in de vereenigingen en vergaderingen der Katholieken, in de predikaties, in de openbare geschriften der onzen met verstand worden toegelicht en ingeprent, zoo dikwijls de omstandigheden dit vorderen. Maar bovenal — ook dit aarzelen Wij niet te herhalen — beijveren Wij ons met behulp van ieder bewijs, dat of het Evangelie, of de natuur der menschen, of de leeringen van het openbare en private leven verschaft, allen te vermanen, volgens de Goddelijke wet der liefde, elkander te beminnen met broederlijke liefde. Voorzeker is deze liefde niet bij machte om het verschil der standen en derhalve ook van de klassen weg te nemen, — wat evenzeer onmogelijk is, als dat in een levend lichaam de werking en de waarde van alle ledematen een en dezelfde zou zijn, — maar zij zal wel maken, dat wie in hoogeren stand leven, eenigermate afdalen tot de minderen, en zich niet slechts rechtvaardig, zooals hun plicht is, maar welwillend, voorkomend, verdraagzaam jegens hen gedragen; en dezen zich verheugen in den voorspoed en vertrouwen op de hulp van genen; op gelijke wijze, als de jongere onder de kinderen van een huisgezin steunt op de bescherming en de hulp der ouderen.

Maar, Eerbiedwaardige Broeders, wat Wij tot hiertoe met droefenis hebben nagegaan, heeft een diepere oorzaak: en, als de ijver der goeden zich niet er op toelegt om deze uit te roeien, dan zal voorzeker, hetgeen Ons verlangen is, n. l. een blijvende en standvastige vrede in de menschelijke maatschappij niet volgen. De Apostel toont aan, welke deze oorzaak is: „de wortel van alle kwaad is de begeerlijkheid." Immers, wanneer men het goed beschouwt, komen alle kwalen, waaraan de menschelijke maatschappij thans lijdt, uit dezen wortel voort. Wanneer toch èn door het bederf der scholen, waarin de wasweeke jeugd gevormd wordt, èn door de slechtheid der schrijvers, door wie het oordeel der onervaren menigte, dagelijks of met tusschenpoozen gevormd wordt, èn door vele andere dingen, die de aandacht van het volk trekken, wanneer, zeggen Wij, die allerverderfelijkste dwaling is ingeslopen in de zielen, dat de mensch geen eeuwig leven te verhopen heeft, waarin hij gelukkig zal zijn, maar dat hij hier op aarde gelukkig zal kunnen wezen, door rijkdommen, eereambten, genietingen van dit leven te smaken; dan zal niemand zich verwonderen, dat deze menschen, van nature bestemd voor het geluk, met een zelfde kracht waarmede zij tot verkrijging van die goederen worden aangetrokken, ook zullen terugstooten al wat hen hierin tegen houdt of belemmert. Daar nu deze goederen niet gelijkelijk verdeeld zijn over een ieder, en daar het de plicht is van het maatschappelijk gezag, te verhinderen, dat de vrijheid der enkelingen de grenzen niet te buiten gaat en bemachtigt wat van anderen is, daarom wordt het gezag gehaat en brandt de nijd der onge lukkigen tegen de vermogenden, en wordt er met wederzijdsche heftigheid gestreden tusschen de burgerlijke standen, terwijl de eenen er naar streven dit te bereiken op welke manier ook en weg te nemen wat zij ontberen, terwijl de anderen zich er op toeleggen te behouden, wat zij hebben en het zelfs te vermeerderen.

Omdat Christus de Heer dit reeds voorzag in de toekomst, heeft Hij in de goddelijke rede, welke Hij gehouden heeft op den berg, met opzet verklaard, welke de aardsche geluk zaligheden des menschen zijn: daarin, kan men zeggen, heeft Hij eenigermate de grondslagen gelegd van de Christelijke wijsbegeerte.

Zelfs menschen, die geheel vreemd zijn aan het geloof, zien in de bergrede een bijzondere wijsheid en de volkomenste leer over godsdienst en zeden; en zeker stemmen allen er mee in, dat niemand vóór Christus, die de Waarheid zelf is, ooit op gelijke verheven heid, met evenveel gewicht, noch met zooveel liefdegevoel geleeraard heeft.

Welnu, de innerlijke en verborgen grond van deze Goddelijke wijsbegeerte is, dat, wat wij de goederen van het sterfelijke leven noemen, wel den schijn van goed heeft, maar niet de werkelijkheid; en vandaar zijn zij het niet, door wier bezit de mensch gelukkig leven kan. Door Gods beschikking namelijk, brengen schatten, eer en genot den mensch zoo weinig geluk aan, dat, indien hij werkelijk geluk smaken wil, hij juist al die dingen, om wille van God zelf, ontberen moet: „Zalig zijn de armen...... Zalig gij, die nu weent...... Zalig zult gij zijn, wanneer de menschen u zullen gehaat hebben, en u zullen hebben afgescheiden, en versmaad en uw naam hebben verworpen als een ramp." Door de smarten, namelijk, de wederwaardigheden en ellenden van dit leven, in die wij ze althans verdragen zooals 't moet, maken wij voor ons zelf den toegang open tot die volkomen en onsterfelijke goederen, „welke God bereid heeft voor hen, die Hem beminnen" Maar deze zoo gewichtige leer des geloofs wordt bij de meesten verwaarloosd, schijnt bij velen volkomen vergeten te zijn.— Welnu, 't is noodig, Eerbiedwaardige Broeders, dat aller gemoed tot die leer vernieuwd worde: op geen andere manier zullen de menschen en de menschelijke maatschappij tot rust komen. Al wie derhalve gekweld wordt door welk soort van wederwaardigheden ook, hen moeten wij vermanen de oogen niet neer te slaan naar de aarde, waar wij als ballingen zijn, maar op te heffen naar den hemel, waarheen wij streven: „want wij hebben hier geen blijvende stede, maar verwachten de toekomende."

Te midden van de wederwaardigheden, waardoor God hun standvas-

L'Apologetique de la Guerre.

Hoe een priester stierf.

Men schrijft aan *De Tijd* uit Sluis: Van een eerwaarden parochie-geestelijke heb ik het volgend treffend staaltje gehoord van de wijze, waarop een Belgische priester te midden der vluchtelingen stierf.

Men kent de steenovens, welke in het Zuiden des lands de lucht met een geur van oxyde bezwangeren en waar landloopers en bedelaars des nachts op den grond warmte komen zoeken, dicht bij de brandende ovens. Welnu, in een dier steenovens bij Sluis had een groote groep vluchtelingen zich in de eerste dagen ook gevestigd en onder hen bevond zich een priester, een jongeman van 32 jaar, prof. Cherliers van Schaerbeek. Hij had de zijnen gevolgd en bleef zijn vluchtende schaapkens bij met liefdediensten en geestelijken troost. Een man van zwakke gezondheid was hij, die reeds een ernstige pleuris moeilijk doorstaan had. In den steenoven kwam hij langzaam de uitputting nabij. Met die armen was hij gaan rusten op den harden grond tegen de warme wanden van den oven.

Hier was hij in zijn oude ziekte hervallen, die hem spoedig in stervensnood bracht. Toen werd de pastoor van Sluis gewaarschuwd, die zich haastte hem de laatste H.H. Sacramenten toe te dienen. En terwijl hij de H. Olie ontving, prevelde hij zacht een gebed tot God voor de ongelukkigen, die rondom hem lagen, en voor zijn dierbaar vaderland. Toen zagen zijn zwakke oogen nog eenmaal met een uitdrukking van innig medelijden op zijn lotgenooten en met kalme berusting murmelde hij: „C'est fini, c'est fini."

Er was een heilige meer in den hemel.

Keizer Franz Jozef en de kinderen.

Het volgend aandoenlijk schrijven is door keizer Franz Jozef aan de Oostenrijksche kinderen gericht:

„Aan de kinderen van ons Rijk! Nu ik op den drempel van het graf in dit ernstig uur tot u, geliefde kinderen, iets ga zeggen, geschiedt dit om meer dan een reden. Steeds waart gij de vreugde, de troost, ja, soms in moeielijke tijden van mijn leven de éénige troost en de éénige vreugde van uw Keizer en Koning. Zoo dikwijls ik u zag, schitterde er in de duisternis van mijn bestaan weder een zonnestraal. Gij zijt het, kinderen, die het hart van uw Keizer en Koning het naaste staat, de bloemen van mijn rijk, het sieraad mijner volkeren, de zegen der toekomst. Niet alleen echter staat gij uwen Keizer en Koning het naaste, maar ook den Eénen, voor Wien zelfs de machtigsten dezer wereld slechts armzalige schepselen zijn — God, onzen Heer. In uwe oogen straalt nog het licht van den scheppingsmorgen, om u heen is nog alles hemel en paradijs. God is almachtig. In Zijne hand liggen de lotgevallen der volkeren. Voor Zijn wil buigt zich alles, de sterren en de menschen leidt Hij. Moge deze almachtige hand Gods Oostenrijk-Hongarije beschermen en bewaren, moge 't Rijk over zijn talooze vijanden zegevieren en in de zegepraal sterk zijn tot eer en verheerlijking van God, ziedaar het eenige, wat mij na een leven vol beproeving nog te wenschen overblijft. Het was reeds mijn wensch, toen ik nog jong en vol hoop den troon van mijn doorluchtigen vader beklom, het zal de wensch zijn, die spoedig misschien op mijn stervende lippen zal zuchten, als het woord van mijn laatste liefde en zorg voor mijne landen en volkeren. God bestuurt alles en zoo gelijk Hij wil. Wij, menschen, vermogen niets buiten Hem en zonder Hem. Omdat gij nu, lieve kinderen, God zoo na staat, smeekt uw Keizer en Koning u, dat gij tot God zult bidden, opdat Hij ons zegene en genade over onze zaak doe nederdalen. Hij verhoort het gebed der onschuld, omdat Hij diegenen liefheeft, in wie Hij Zijn beeld erkent. Houdt daarom niet op te smeeken en te bidden met gevouwen handjes, gij kleinen en allerkleinsten. Als de kinderen van 't Rijk voor hun vaderland bidden, weet ik, dat onze gelukster goed staat. Dan zijt gij deelachtig aan den dag van eer en overwinning voor het Rijk. Gij hebt den zegen afgesmeekt over onze vanen en over ons leger. Lieve kinderen, vergeet het land niet, waaraan gij hier op aarde toebehoort, noch zijn ouden Keizer.

FRANZ JOZEF I. R.

Een oproep van Mgr. von Hartmann.

Het onlangs verschenen no. 26 van de „Kirchliche Anzeiger für die Erzdiözese Köln" publiceert een oproep van het aartsbisschoppelijke vicariaat-generaal, waarin de geestelijkheid wordt aangezegd, hunne parochianen aan te sporen hun eventueelen voorraad goudgeld in te wisselen bij de Reichsbank, zoodat buitenlandsche opkoopers geen kans hebben het goud over de grenzen te brengen en Duitschland aldus daarvan te berooven.

De Zielzorg te velde.

Uit den brief van een Duitschen aalmoezenier te velde vertalen wij het volgende:

„Vooraan in de loopgraven liggen onze brave infanterie-regimenten, dan volgen de batterijen in een lange lijn en daarachter de munitie en bagagekolonnen, alsmede de ambulance-compagnieën. Deze laatste vormen weer de verbinding met den divisie-staf en alle andere troepen, welke tot een divisie behooren. In deze ruimte zijn drie katholieke

tigheid in hun plicht beproeft, moeten zij dikwijls overdenken, wat voor belooning hun bereid is, wanneer zij uit dit gevaar als overwinnaar uitgekomen zijn: „Want onze tegenwoordige kortstondige en lichte verdrukking bewerkt in ons een bovenmate uitnemend eeuwige overvloed van heerlijkheid.”

Eindelijk, met alle middelen en kracht er ons op toeleggen, dat in de menschen weder opbloeie het geloof in de dingen, welke boven de natuur zijn, en tevens de waardeering, het verlangen, de hoop op de eeuwige goederen, dit, Eerbiedwaardige Broeders, moet vóór alles Uw voornemen zijn, evenals van de overige Geestelijkheid, en evenzeer van al de onzen, die, in verschillende bonden vereenigd, het algemeene, waarachtige welzijn trachten te bevorderen. Naarmate immers dit Geloof bij de menschen zal toenemen, neemt ook hun onmatige ijver om de ijdelheid der aardsche goederen na te streven af, en langzamerhand met de herleving van de liefde, zullen de maatschappelijke roeringen en strijd tot bedaren komen.

Wordt vervolgd.

1914

Het jaar van den Europeeschen Oorlog.

Wanneer men later het jaar 1914 zal willen aanduiden, zal men dit niet juister noch vollediger kunnen dan door de herinnering aan den Europeeschen krijg.

Wat leven we toch snel, daar wij reeds gewend zijn geraakt aan de samenvoeging dezer woorden: Europeesche oorlog! Alsof het niet iets geheel bizonders is, dat niet een of ander land, maar alle groote rijken van een geheel werelddeel te samen oorlog voeren! De gedachte aan dezen wereldkamp overstemt alles bij de herinnering aan het oude jaar. Niets heeft meer beteekenis bij deze alles overweldigende gebeurtenis.

Het jaar 1914 is geschreven met bloed.

Wat al tranen zijn er gestort door millioenen en millioenen, in rouw en droefenis door den oorlog! Wat al smart en vreeselijke pijn is er geleden! Hoe vielen de slachtoffers bij honderden, bij duizenden, bij millioenen. Wat al steden en dorpen en geheele landstreken verwoest!

De schrikkelijke naweeën van dezen oorlog, de blijvende armoede en ellende, zullen ons eerst recht duidelijk maken, hoe geweldig deze oorlog woedde. Een orkaan van verwoesting en vernieling is over de aarde gegaan.

Na dezen oorlog moet de menschheid opnieuw beginnen te leven en opnieuw de menschelijke maatschappij gaan inrichten volgens de nieuwe toestanden uit dezen oorlog geboren. Het jaar 1914 is een keerpunt in de geschiedenis. Moge zij een keer hebben genomen ten goede. De wereld was bedorven en slecht geworde; ongezonde toestanden waren overheerschend; alles werd opgeofferd aan schijn, aan weelde en genot.

's Menschen geest was ondergegaan in de zorg voor stoffelijke belangen; aan de geestelijke belangen, aan het bovennatuurlijk leven der onsterfelijke ziel werd niet gedacht.

De oorlogsnood heeft velen teruggebracht tot God en den blik leeren heffen van de aarde tot den Hemel.

O, als deze oorlog eens algemeen een omkeer bracht in de gedachten en opvattingen der menschen; als hun leven weer geleid en gericht werd door de hoogere beginselen van Gods geopenbaarde waarheid en zedenwet; wat zou de oorlogsramp een groote zegen worden, wat zou de menschheid gelukkiger en meer tevreden leven!

Laat ieder van ons voor zich zelf doen, wat hij voor anderen wenscht, dan zal het, nu pas begonnen, jaar 1915 een jaar worden van rijke zegeningen en geluk, want God zal met ons zijn.

Zalig Nieuwjaar!

DE OORLOG.

Alleen in België is de Kerstdag geëerbiedigd. Er werd niet gevochten, zoodat de soldaten volop gelegenheid hadden aan het Kerstfeest te denken.

Van de godsdienstige viering melden de telegrammen niets, maar deze is zeker niet achterwege gebleven. Wel wordt er geseind, dat de troepen rijkelijk bedacht zijn door Kerstkaarten, wenschen en geschenken, afgezonden door den Koning en de Koningin van Engeland, den Keizer van Duitschland, den Koning van België en President POINCARRÉ, alsmede door de familie der strijders.

In het Oosten ging het gevecht geregeld zijn gang.

Een Duitsche vlieger vloog naar Engeland, terwijl 7 Engelsche watervliegtuigen, gevolgd door een lichten kruiser en eenige torpedobooten en jagers, een bezoek brachten aan de Duitsche vloot in Cuxhaven.

Niet zoodra was van het eiland Helgoland de komst der vliegeniers geseind, of twee Zeppelins, eenige watervliegtuigen en eenige oorlogsschepen kwamen van Duitsche zijde deel nemen aan het gevecht.

Dit was de eerste maal, dat er een groot lucht-schepengevecht van Zeppelins en vliegtuigen, geholpen door het geschut van schepen en forten plaats had. Het moet een hoogst belangrijk schouwspel hebben opgeleverd, maar gewichtige resultaten zijn er niet door bereikt. Dit is althans nog niet bekend.

Alleen werd door dezen aanval van luchtschepen op een vloot, welke veilig lag opgeborgen in een krachtig versterkte haven, duidelijk bewezen, dat tegen luchtschepen niets beveiligd kan worden, en het geheele net van zeemijnen daartegen niet het minste nut oplevert.

Drie uur lang hebben de Engelsche schepen dicht bij de Duitsche vloot gelegen zonder bemoeilijkt te zijn. Het luchtgevecht duurde een vol uur. Bommen vlogen rechts en links, maar schijnen nog zeer slecht gericht te kunnen worden.

In België zelf kruipt de meest Westelijke punt van het leger der Verbondenen langzaam op langs de kust. De Duitschers brachten nieuwe versterkingen naar Heyst en Knocke. Het doel der Verbondenen schijnt te wezen de Duitschers weg te dringen van de Kust, en Ostende, Heyst, Knocke, Zeebrugge weer aan België terug te geven.

Ze zijn nog slechts een paar Kilometer van Ostende verwijderd, maar er nog lang niet in.

De volgende weken zullen we wel weer van een beschieting der Belgische kust door de Engelschen hooren. De Kust moet vrijkomen en de Duitscher teruggedreven naar zijn eigen land.

Men ziet het! nog een zwaar en moeilijk werk.

HOE MEN IN OOSTENRIJK DENKT.

WEENEN, 20 Nov. (Van een bijzonderen correspondent) Weenen heeft op mij immer een indruk gemaakt van innerlijke tweeslachtigheid: niet naar volk, maar naar geestesrichting. Pessimisme is iets, dat de Weeners — in 't algemeen gesproken — niet schijnen te kennen in gewone tijden. Optimisme, ontaardend vaak in zorglooze lichthartigheid, dringt uit den chaos van eigenschappen der Weensche bevolking op aan den vreemdeling, die een karakteristiek poogt te bepalen van deze wereldstad. Maar dan weer komen zulke heerlijke uitingen van diep gevoelen, hecht gelooven, vaderlandsliefde en andere edele hoedanigheden naar voren, die het ondoenlijk maken den Weenschen burgers luchthartigheid als hoofdkenmerk na te geven! Ik moet eerlijk bekennen, dat ik in de laatste zorgelijke tijden soms verbaasd heb gestaan over de stemming der bevolking, over het optimisme, waarmee de krijgsbedrijven tegen de Russen wordt gevolgd. Doch gisteravond ben ik daarentegen weer getuige geweest van een gebeurtenis, die mij heeft doen beseffen, hoe diepe ernst er toch hier onder dit volk leeft. Voor den vierden keer had er in den St. Stefanusdom een aangrijpende grootsche en toch hoogst eenvoudige plechtigheid plaats, die men „Kriegsgebet” zou mogen heeten „Zum Kriegsgebet” waren de mannen der stad genoodigd en de reusachtige ruimte van den dom vulde zich met tienduizend mannen, die een leger van gebed vormden. Men had voor deze plechtigheid den 19en November gekozen, omdat deze eens de naamdag was van de zoo beminde, nog niet vergeten vermoorde keizerin Elisabeth.

De Kardinaal-prinsbisschop van Weenen, Kardinaal dr. Piffl, wiens tegenwoordigheid, maar bovenal wiens indrukwekkende toespraak groote beteekenis aan deze bijeenkomst gaf, had dan ook zijn rede geopend met een herinnering aan dezen gedenkdag! „Een lichtgestalte des vredes is het, wier gedachtenis de Katholieke Kerk op heden viert. St. Elisabeth, de mensch-geworden liefdadigheid, schrijdt voor onzen geestesblik door de plaatsen van armoede en ellende en waar zij helpend en troostend verschijnt, straalt de milde glans van die opwekkende en verzoenende liefde, die de Heiland zelf als de kostbaarste vrucht van zijn godsdienst des vredes eens den menschen uit den hemel op aarde bracht. Als in de dagen van vrede schrijdt St. Elisabeth ook heden in duizend en duizende gestalten door de landen, in welke sinds maanden de krijgsfurie haar fakkel zwaait. Zij heelt de wonden, door den bloedigen strijd geslagen, zij droogt de tranen, die vergoten werden over de offers, welke de krijg eischte, zij richt op de terneergedrukten en vervult met troost de harten, die de wanhoop nabij zijn en tot hulp bereid buigt zij zich neder tot ieder, die haar hulp noodig heeft. Op den bloedgedrenkten bodem van den slag ontbloeit de charitas als eerste wonderbloem. Doch zij bloeit er niet alleen op.

„Oorlog, o schrikkelijk woord, was voor ons steeds een samenvatting van alle verschrikkingen. Immer goldt hij voor ons als de brutale verstoorder van alle aardsche geluk en van alle voordeelen der beschaving, welke de menschheid met moeizamen vredesarbeid had verworven. Daarom ook die groote vrees voor het uitbreken van den krijg, daarom ook die lankmoedigheid en dat geduld, welke Oostenrijk's en Duitschland's beerschers jegens onze sluwe tegenstanders immer en immer hebben beoefend, totdat eindelijk de verraderlijke dubbele moord van Serajewo de reeds dreigende oorlog deed losbreken. Veel bittere smart en nood bracht ons de krijg. Bij stroomen vloeide het bloed onzer helden op de slagvelden en de zorg heeft haar intrede in overtalrijke families gedaan, aan wien de oorlog een kostwinner ontnam. Maar de strijd was een noodzakelijkheid naar de woorden van den Heiligen Augustinus: „Pacem habere debet voluntas, bellum necessitas.”

„Van alle kanten poogden onze tegenstanders Oostenrijk en Duitschland steeds enger en enger in te sluiten, al onze handelsbronnen af te snijden, ons meer en meer in den wereldhandel te isoleeren, ten einde ons eindelijk — in beeldspraak uitgedrukt — op handelsgebied te wurgen. Daarbij kwam onverholen begeerte naar het bezit van een deel van ons rijk, dat onze vaderen met hun bloed hebben verworven en dat wij met zware offers en veel moeite opgevoerd hebben tot het peil van cultuurlanden. *Wij moesten ons leven verdedigen, het ging om ons bestaan: te zijn of niet te zijn!*

„Met het volste recht kon onze Keizer in zijn manifest tot zijn volk getuigen: „In deze ernstige ure ben ik mij ten volle bewust van de groote draagwijdte van mijn besluit en van mijn verantwoordelijkheid jegens den Almachtige. Met een rustig geweten betreed ik den weg, dien de plicht mij wijst. Ik vertrouw op mijn volken, die zich in alle stormen steeds vol eendracht en trouw om mijn troon hebben geschaard en voor de eer, de grootheid en de macht van het vaderland steeds tot zware offers bereid waren! Ik vertrouw op Oostenrijk-Hongarije's dappere en met offervaardige geestdrift bezielde weerkracht, en ik vertrouw op den Almachtige, Die, naar ik bid en hoop mijne wapenen den zegen zal verleenen.” Dat zijn woorden van monumentale heerlijkheid, verrukkelijke schoonheid en met een overtuigingskracht gesproken, zooals er wel zelden in staatstukken geklonken heeft!

„Katholieke mannen! Als Katholieken gelooven wij vast en zeker aan de Goddelijke Voorzienigheid, zonder wier wil zelfs geen musch van het dak valt. In het licht der Goddelijke Voorzienigheid moet ook bezien de huidige wereldkrijg, waarin van de 1000 millioen aardbewoners er reeds 100 millioen betrokken zijn; een krijg, die zich over 25 millioen vierkante meters der aarde heeft uitgebreid.

„Oorlog is immer een godsgericht en een beproeving Gods, en het bloed vloeit als offerbloed tot zoen voor de zonden der volken. Maar over de slagvelden lichten toch ook God's sterren, en oorlogen moeten, zooals de H. Augustinus in zijn boek „Over de stad Gods” schrijft, *de zeden der menschen verbeteren, hunne deugden in de droefheid bewaren en sterken, opdat zij rijp worden, hetzij voor een betere wereld hetzij om op deze aarde een nieuwe roeping te vervullen.*

„Katholieke mannen! Deze groote ethische en religieuze uitwerking is de huidige krijg in den volsten omvang begonnen. Wij kunnen als Katholieken gerust verklaren, zonder beboeven te vreezen, door wie ook te worden tegengesproken: *God heeft met dezen krijg een vernieuwing en verheffing der volken gewild!*”

Deze gedachte werkte Z. Em. Kardinaal Piffl nader uit door er op te wijzen, hoe eerst revolutionaire stroomingen, algemeene ontevredenheid enz. enz. de maatschappij deden verworden, terwijl nu door den krijg een heerlijk gevoel van gemeenschap onder de kinderen van eenzelfde volk is ontstaan.” Verdwenen is de materialistische mist van onzen tijd, en het pure goud van ongebruikte zedelijke volkskracht, licht helder op. Te velde offeren de strijders hun leven, elders leggen de niet-medestrijdenden zich groote ontberingen op. Zonder morren wordt het gemis gedragen van veel, waaraan het cultuurleven der latere jaren allen gewend had. *De zonne van een nieuwen morgen voor de zeden der volken breekt aan!* riep Z. Em. uit!

Trotsch en verheugd gevoelen wij ons — aldus ontwikkelde de hooge redenaar deze gedachte verder — als wij de veranderingen zien, die de groote krijg volgens het raadsbesluit der Goddelijk Voorzienigheid tot heden heeft uitgewerkt. Doch aan ons is het, te zorgen, dat deze op zich zelf vreugdevolle veranderingen niet slechts oogenblikksstemmingen blijven, en als oogenblikkelijke heroïsche opwellingen niet weder met de oorzaken, die ze deed geboren worden, vergaan!

Ze moeten bevestigd worden, moeten een vasten onderbouw verkrijgen, om zich tot deugden te ontwikkelen. Katholieke mannen! Wie anders vermag grondslag, ziel en leven, warmte en licht aan den nieuwen dageraad van de volkszeden te brengen, dan God alleen? Daarom roept ons de Apostel toe: „Zijt sterk in den Heer, doet aan de wapenrusting Gods!”

Dan schilderde Z.Em. hoe de vaak té ver gedreven beschaving de menschen van God afbracht. En nu kwam de krijg. Wat rotsvast en onwankelbaar leek, blijkt opeens ijdel menschenwerk. En weder klinkt als voor 100 jaar uit 's harten diepsten grond de bede: „Vater, ich rufe dich!” De menschen bidden weer, niet alleen de zwakken, niet alleen de nietstrijdenden, ook de sterken met de wapens in de hand, ook de legeraanvoerders: „Ik vertrouw op den Almachtige, dat Hij mijne wapenen den zegen zal schenken” zeide onze keizer. En keizer Wilhelm sprak tot het saamgestroomde volk: „En nu beveel ik u Gode aan. Gaat nu ter kerke, knielt neder voor God en bidt hem om hulp voor ons dapper leger!” Met Godsvertrouwen togen onze dapperen ten strijde en zij hadden door het ontvangen der H.H. Sacramenten met God en de menschen alles in het reine gebracht. En menige veldpostbrief smeekt: „Bid thuis voor ons!” En thuis wordt gebeden. Een leger van biddenden dekt het leger der strijdenden. Bidden is nu geen schande meer. En voor den gebeden-veldtocht, thans in Oostenrijk Hongarije gepredikt, heeft alleen ons diocees reeds 200.000 man gerecruteerd. In Frankrijk verklaart de minister-president, dat de lichten aan den hemel gedoofd zijn. Maar geen regeeringsberichten, over welke verzonnen overwinningen dan ook, kunnen den schat vergoeden, die men aldus het volk ontrooft. Daarom eindigde de Kardinaal zijn overschoone rede met allen aan te sporen den schat des geloofs en het vertrouwen op God te bewaren! Want in Christo salus — in Christus is alle Heil!

Diepen, zeer diepen indruk maakte deze rede, die o.a. ook was aanhoord door minister graaf Berchtold.

19 December heeft weer zoo'n Kriegsgebet plaats gehad, geleid door den Feldbisschof Bjelik.

De Tijd.

---

geestelijken onafgebroken werkzaam. In de zetelplaats van den staf, in een klein dorp, ligt de eerste ambulance-compagnie, die in verbinding staat met een veldlazaret. Hier is de werkkring van den staatsaalmoezenier. Hij spreekt steeds de troepen, die in en bij het dorp liggen, moed in, en verzorgt de gewonden en stervenden, die hij passeert. De beide andere geestelijken, de schrijver van den brief en de vrijwilliger-Redemptoristen-pater Brinckmann hebben zich met het overige gedeelte belast. Deze laatste pater is dezelfde, die reeds acht dagen in Fransche gevangenschap verbleef. Na zijn invrijheidstelling heeft hij dadelijk weer verlof gevraagd, om in de voorste gelederen zijn priesterlijken arbeid te mogen verrichten. Hij bezocht met bijzondere voorliefde de loopgraven. Niet ver van deze, bij een versterking, is een kleine kapel getimmerd, waarin nu en dan ook grootere godsdienstoefeningen kunnen worden gehouden. Een weinig terug is de eigenaardige verblijfplaats van de derde ambulance-compagnie, midden in het woud. Ook hier hebben de menschen met groote voorliefde een mooie kapel van berken- en pijnboomenhout gezet. Dit kleine godshuis ligt ongeveer midden tusschen de loopgraven en den divisie-staf. Van hieruit worden dikwijls ook de troepengedeelten, die uit de loopgraven zijn getrokken, geregeld. Meermalen komen de geestelijken tezamen, ontwerpen een plan de campagne, gaan de veranderde stellingen na, en trachten aldus weer bij de troepen te komen, om de soldaten bij te staan. Ieder geestelijke beschikt over wagens, knechten en een of meer paarden. De divisie kondigt de algemeene godsdienstoefeningen op bevel der divisiecommandanten aan. Behalve deze worden steeds kleinere oefeningen bij elk der stellingen gehouden. De geestelijke gaat naar de telefoon, laat zich met die en die batterij, met deze of gene stelling verbinden en bespreekt met den betreffenden afdeelingschef tijd en plaats van de godsdienstoefening. Den volgenden morgen gaat hij reeds in het duister naar buiten. Om dezen tijd zwijgt gewoonlijk het geschut. Eerst komen de soldaten biechten, zoo maar bij een boom of achter in een tent. Zeer practisch blijkt het biecht te hooren door het geopende wagenvenster. Zoo komen er dikwijls tot 3 à 400 man. Intusschen wordt vlug een altaar gebouwd en dan begint de godsdienstoefening, waarbij 99 percent tot de H. Tafel naderen. Veel bekeerlingen knielen daar neer, en dikwijls toonen heete tranen, dat weer een ziel heeft geleerd, zich aan de voeten van God neer te werpen. Dikwijls dreunen daarbij de kanonnen, geweren knetteren in de nabijheid, vliegers werpen vernielende bommen, maar alles wordt overstemd door den gezongen lof: „Jesus voor U leef ik, Jesus voor U sterf ik, Jesus ik ben de Uwe in leven en dood.”

Uit een brief van een jongen Duitscher:

„Zondags wordt tegenwoordig een godsdienstoefening gehouden. Dat is zóó gekomen. Met een onderofficier zat ik zekeren Zaterdag te praten en het gesprek viel op den volgenden dag. We vonden het jammer, dat wij langen tijd niet naar de kerk geweest waren en besloten, met onze makkers, 's ochtends liederen te zingen en eenige Onze Vaders te bidden. Daarvoor bouwden we een klein huisje in den grond, dat we „onze kerk” noemden. Een houten kruis werd er in gezet met de woorden „Geloofd zij Jesus Christus.” Mijn rozenkrans hing ik er omheen en er vóór werd een licht gehangen. Des Zondags hebben we daar gebeden en onze luitenant hield een toespraak, die ons allen ontroerde. We hebben gebeden voor onze gesneuvelde kameraden. Dat oogenblik zal ik nooit vergeten, ik had wel kunnen weenen. Allen stonden we daar met gebogen hoofd. Ik heb God gebeden, alles ten goede te leiden en u allen te mogen weerzien.”

De Katholieke geestelijkheid van Hongarije en de Oorlog.

De Katholieke geestelijkheid van Hongarije neemt ook deel aan den oorlog......volgens haar aard en haar roeping. Haar streven is er namelijk op gericht te zalven waar de oorlog geslagen heeft Haar werkzaamheid is zoowel van geestelijken als van stoffelijken aard.

Voorop trad offerend het episcopaat; de kardinaal-vorst-primaat van Hongarije gaf 1000000 kronen, de aartsbisschoppen van Kalosca en Erlau, de bisschoppen van Grosz-Wardein en Neutra ieder 20.000 kronen, verder de bisschoppen van Fünfkirchen, Waitzen, Kaschau en Rosenau verschillende kleinere bedragen. De geestelijke orden volgden met sommen, variëerend tusschen 50 en 100.000 kronen, en ook de seculiere geestelijkheid droeg haar scherfje bij. In de openbare geldinzameling stond het Hongaarsche episcopaat met 3 millioen kronen vooraan.

Behalve dezen geldelijken steun werd ook door de geestelijkheid een ruim aandeel genomen in den verplegingsdienst. Er is geen enkele Hongaarsche bisschoppelijke residentie, waar niet van het seminarie van 't bisschoppelijk paleis zelf en andere diocesane gebouwen de Roode-Kruis-vlag wappert: de verpleging der gewonden gebeurt op kosten van het bisdom. Zelfs hebben de bisschoppen van Csanad, Dr. Julius Glattfelder, van Siebenburgen, Graaf Gustav Majlath, hunne paleizen ontruimd voor den lazaretdienst en zelf een bescheiden woning betrokken.

Ten slotte de zielzorg voor de militairen. Meer dan 900 Katholieke Hongaarsche priesters zijn in de verschillende militaire hospitalen werkzaam en op ieder station op de lijnen, waar gewonden-transporten langs komen, zijn dag en nacht elkaar aflossende priesters aanwezig, om eventueel onmiddellijk noodige geestelijke hulp te geven.

DIXMUIDEN.

Een Duitsch soldaat, die bij Dixmuiden heeft meegevochten vertelde :

...... Van het plaatsje staat niet veel meer en de bezetting is volstrekt niet rustig, daar de Engelschen nog vlak achter het stadje liggen aan de andere zijde van de Yser. Vorige week Vrijdag hadden we in het plaatsje een paar batterijen in stelling weten te brengen, maar nauw waren wij Zaterdagmorgen begonnen met vuren, of de stukken werden met de bediening door de vijandelijke artillerie vernietigd. Slechts infanterie is er nu gelegerd in een soort loopgraven, waarvoor van het puin der huizen borstweringen zijn opgeworpen.

— Zouden uw kameraden zich in Dixmuiden handhaven, denkt ge?

— Waarschijnlijk wel, want toen de Engelschen en Belgen Dixmuiden de laatste maal hadden moeten ontruimen, zijn ze door hun eigen inundatie genoodzaakt geworden tot aan de andere zijde van de Yser terug te trekken. Toch worden we ook in Dixmuiden nog bestookt door de Engelschen die even ten Zuiden van Dixmuiden zich nog op den rechteroever hebben weten te handhaven.

Toen wij Zondagavond vanuit onze loopgraven achter Dixmuiden optrokken in Noordelijke richting, waren wij versterkt door cavalerie, bij elkaar wel 2000 man sterk. Na twee uur marcheeren in hevige koude en wind sloegen we weer links af, de richting van de liniën in. Weldra kwamen we honderden onzer mannen tegen, die allen in de richting Leke en Cortemarck vertrokken.

Ze waren doornat. De meesten waren ziek. Dagen lang hadden ze onder het guurste weer in de loopgraven gelegen onder voortdurende stortregens en een vijandelijk artillerievuur, dat niet beantwoord kon worden, daar onze kanonnen door den drassigen bodem te veel naar achteren gebracht moesten worden.

Het gezicht van die van koude rillende mannen met hun natte kleeren, in den donkeren guren nacht zal ik nooit vergeten. Door de voortdurende regens van de laatste dagen hadden onze vijanden de inundatie op dit terrein weer verder kunnen uitbreiden en door allerlei greppels en geulen was het langzaam de loopgraven ingekomen.

Onderwijl vlogen vijandelijke bommen in de lucht, die boven onze liniën uiteenspatten en een helsch licht verspreidden. Het water dwong hen eindelijk de loopgraven te verlaten waar ze zooveel dagen reeds hadden doorgebracht, maar nauw hadden ze zich op weg begeven of met verbluffende juistheid vielen de granaten onder hen.

Wij moesten hun plaatsen gaan innemen. Niet echter zonder de grootste moeite, want terwijl onze kameraden hun posities verlaten hadden, was het den vijand, begunstigd door de duisternis, met een ongekende vermetelheid gelukt in vlotten over te steken en tot vlak voor onze vroegere loopgraven positie te nemen.

Deze overtocht heeft ons verrast en toen we stil, in de half met water gevulde loopgraven wilden afdalen, trof ons van dichtbij een moorddadig geweervuur, dat vele van onze soldaten vallen deed en neerstorten in de waterpoelen, die eens loopgraven waren. Ofschoon we onmiddellijk het vuren op het onbekende beantwoordden, werden er zeker een 200 man van de onzen gedood, zonder dat we merken konden of de vijand ook door ons vuur leed. Plotseling hoorden we een hoorn achter ons schallen en het geklots van paardenpooten in het drassige terrein.

Het was de cavallerie, die met ons was uitgetrokken en ons te hulp kwam De paarden huilden en snoven en de adem bliezen ze als heeten stoom uit de neusgaten. In dolle vaart renden ze door de opening die we gemaakt hadden, over de loopgraven heen, waar velen echter op de glibberige kanten verongelukten.

De woeste draf werd voortgezet tot de plaats, waar de vijanden geland moesten zijn, doch werd plots afgebroken door het ratelend getik van mitrailleurs, welks ratelend geluid reeds voor zoovelen den dood beteekende. Wij hoorden nog de uitroepen onzer kameraden en zagen het geflikker der korte sabels onzer cavaleristen. Maar steeds ook knetterden de machinegeweren en het sabelgeflikker werd minder.

Slechts een zwakke uitroep onzer cavaleristen bereikte ons nog, het was een kreet om hulp. Van de zijde, waar onze kapitein stond, hoorde ik een „Voorwaarts!" en dit woord plantte zich door den mond der feldwebels langs de rijen voort. „Bajonet!" Met gebogen hoofden en de bajonet vooruit, rukten we voort, alle hinderpalen trotseerend, onze kameraden ter hulp.

Ik viel in een loopgraaf, waarin ik me ernstig bezeerde en slechts met moeite me uit het water redden kon. M'n kameraden echter waren naar voren gekomen. Thans is er niemand meer over van onze heele cavalerie-afdeeling, maar ook geen vijand is gespaard geworden. Ze waren een tweehonderd man sterk maar van ons zijn er veel meer gevallen. De drie mitrailleurs, die we veroverden, zijn te duur betaald.....

De Tijd.

Ingezonden stukken.

Geachte Heer Redacteur,

Menig vriendenhand pent mij : Waarom krijgen we je D's & D's niet meer te lezen?

Afdoende is mijn antwoord, omdat in deze troebele tijden mijn geschrijf in de kolommen van de Amigoe 'n wanklank zou zijn.

't Publiek wil nu lezen van 42 c.M.'s, lydiet, torpedo's, U 9's, hy perdreadnoughts, Zeppelins, loopgraven en bloed.

Ik houd dus mijn copie in portefeuille, tot vree en pais weer in de gemoederen is neergedaald.

Dank voor opname.

JAN PAUL.

St. Martin, December 1914.

Berichten uit de Kolonie.

De Feestdagen.

De Kerstdagen zijn vrij rustig verloopen. Hier en daar werd nog wel gedanst, maar het verschil met vroeger is toch opvallend. Het begrip van wat welvoegelijk is en net dringt toch zoo langzamerhand door. Eenige jaren geleden was het geen zeldzaamheid, jongelui uit beschaafde kringen te zien deelnemen aan onbeschaafde negerdansen.

Men begint zich daar thans voor te schamen.

Dat is al zeer veel gewonnen.

Zoolang personen uit de hoogere standen het niet beneden zich achten deel te nemen aan dergelijke herinneringen uit den slaventijd, ze aardig vinden en er met genoegen naar komen kijken, of ze door geld en goedkeuring aan blijven moedigen, zal de tamboerdans hier nimmer worden afgeschaft.

Deze onbeschaafde, onzedelijke negerdans moet algemeen in verachting komen ; algemeen moet men zich schamen, dat zoo iets nog in de Curaçaosche maatschappij kan voorkomen. Algemeen moet men samenwerken om hem te weren van onze eigen plantages, uit onze buurt van onze erven, uit de huizen, waarvan wij de eigenaars zijn.

Oudejaarsavond en Nieuwjaarsdag was het roerig op straat ; minder vuurwerk maar meer gelal.

Da's goekooper!

Van wanordelijkheden hebben we gelukkig niet gehoord.

De Politie heeft weer een paar zware dagen achter den rug. Maar het is toch ook een voldoening, dat alles zoo goed is afgeloopen.

Welkom.

Verleden Donderdag is de Edelachtbare Heer MORDY MADURO, Voorzitter van den Kolonialen Raad, in gezelschap van zijn geachte Familie in onze Kolonie teruggekeerd.

Wij heeten ZEA en Familie van harte welkom.

* * *

Maandag wordt met de *Commewijne* Dr. SAMSON uit Suriname hier verwacht. ZEd. schijnt bestemd voor Bonaire. De menschlievende, behulpzame geneesheer is ons hartelijk welkom.

Dankbetuiging.

In dank ontvangen van de Heeren JAMES & HENRY JONES de brochure : *How Britain strove for Peace, a Record of Anglo-German Negotiation 1898–1914"* door Sir Edward Cook.

Kalenders.

In dank ontvangen van de Agenzia *La Veloce*

Ongelukken.

De rubriek „Ongelukken" kan hier op Curaçao gewoonlijk achterwege blijven. Branden, diefstal, moord behooren hier, Goddank, nog tot de zeldzaamheden. Deze week moeten wij echter drie ongelukkige gebeurtenissen tegelijk mededeelen.

Daags voor Kerstmis hadden twee jongens twist over een paar schoenen. Toen de twist wat hoog liep, waarschuwden omstanders de Politie. De jongens kregen dit in de gaten en sprongen over de leuning van de brug het water in. Ze bewegen zich in het water even gemakkelijk als op het land, en niemand die er meer naar omkeek. De Politie kwam, maar vond de jongens niet. De twist was afgeloopen, het straatrumoer geëindigd. De Politie ging dus weer huis toe.

Den tweeden Kerstdag tegen elf uur in den morgen kwam bij de brug een lijk boven drijven, dat erkend werd als een der twee jongens Het hoofd had eenige wonden, waaruit besloten werd, dat de jongen bij het opduiken uit het water tegen een ponton was aangebonsd en bekneld was geraakt tusschen ponton en werkvlot.

Het lijk werd gekist en ter schouwing naar 't St. Elizabeths-gasthuis gebracht.

* * *

Op den tweeden Kerstdag was men in het 3e district aan 't dansen, toen plotseling een der dansers in elkander zakte en dood bleef.

* * *

Zondagavond kreeg een zekere AUGUST MACAYA ruzie met zijn oom ANDRIES MACAYA over een beetje gras. August wordt woedend, trekt zijn mes en snijdt zijn oom over de borst, van den eenen arm tot den andere. De dood trad onmiddellijk in.

De Heer Districtmeester werd gewaarschuwd, die onmiddellijk naar de plaats der vechtpartij, Tras di Ceroe, nabij rooi Catootje, ging en daarna de Politie inlichtte, dat AUGUST naar de stad was gevlucht. De wn. Commandant kende den ruwen klant, die verleden jaar ook al een jongen, die hem op de Werf met steenen gooide, zulk een slag gaf, dat hij dood neerviel. Toen AUGUST derhalve na middernacht in de stad aankwam, werd hij onmiddellijk ingerekend.

Het lijk werd naar de stad vervoerd, en aldaar geschouwd.

De Havenwerken.

Ze zijn weer aan het mijnenboren gegaan, nu niet met behulp van duikers, maar van af een vlot worden pijpen in den zachten rotsbodem geslagen en aan elkander geschroefd, waarna de mijnen er in worden neergelaten en ontstoken door electriciteit.

Een dergelijke werkmethode zagen we vroeger ook toegepast op het ontstekingsschip, dat al lang op sterk water staat, het schijnt de methode te wezen geëigend voor kleinere diepten.

Hopen we, dat 1915 het einde ziet van onze havenverbeteringen

Harder opschieten is de boodschap!

Nederland.

De kabel bracht het hoogst belangrijk bericht, dat de buitengewone leening van 275 millioen door de Kamers werd goedgekeurd en H. M de Koningin het eerst van allen inteekende voor 250 000 Gld.

De crisis, welke de regeering bedreigde, werd hierdoor voorkomen.

Officieele berichten.

In voldoening aan het voorschrift van art. 5 van P. B. van 1907 No. 2 wordt hierbij ter kennis van het publiek gebracht, dat zich *geen* nieuw geval van gele koorts heeft voorgedaan sedert het overlijden van de lijderes aan die ziekte op den 9den December.

Mej. Mary Merens is voor den tijd van nog zes maanden belast met de functiën van hoofdvlechtster aan den vlechtcursus in het meisjes-weeshuis Habaai alhier.

Het door den Gezaghebber van Bonaire aan den kommies te water H. B. Vos verleend verlof van acht dagen is goedgekeurd.

De onderwijzer 1ste klasse aan de Hendrikschool alhier, A. C. Vermeulen, is tijdelijk belast met de functiën van hoofd dier school.

Mej. S. C. Eman, in het bezit eener akte als onderwijzeres 4de klasse, is tijdelijk werkzaam gesteld aan de openbare school op Aruba.

De heer G. E. Helmund is tijdelijk als schrijver werkzaam gesteld ten kantore van den Gezaghebber van Bonaire en ten ontvangstkantore aldaar.

Posterijen.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven

Josefita Adams, M. Dallen, Celina Crafton, Encarnacion de Windt para entregar á Raimonda de Windt, Maria A. Faneijter, Eduardo Grootestan, Antonio Gelhardt, Johans Halmeijer, Erven Jan Meijer, Maijle Moreno, Verina Odor, Lulu Stele, Ch. H. Weder a b S. S. „Maracaibo."

Angetekende stukken : Wm. A. Jonckheer, Thomas Pieterz para entregar á Denisia Job en een rebut geadresseerd aan: Andris Martis, Santa Marta.

Drukwerken : Oscar Dittmar, S. S. I. Servidor, W. A. Scoll, Secretaris der Loge „De Goede Vereeniging."

Drukwerken zonder adres: El Obrero, La America.

Bernardus Bislick, Precilia Boela, Maraja Celestin Juancito Coelman, Zulia Fanetten, W. Hogenberg, Hnas. Huycke, Enriqueta Hatot, G. A. Hardenbroek, Blanca Jugo, Petronilia Lare, Eugenia Martinez Victor Ordaz G., Antonio F. Romuque, Belica Sicilia, Rosita Schoop]2]. S. S I Servidor, Elizabeth Welman. Hipolito Wiels 2, Sagesse Itienne Sylvestre, aang.

Drukwerken : Manuel Flores Cabrera M. D. de Windt, Secretaris der Lodge' I De Goede Vereeniging"

Drukwerken zonder adres: Listin Diario, El Obrero.

Niet voor bestelling vatbaar de volgende drukwerken aan. Weduwe A. Dijkstra, Weduwe W. v. d. Beld.

Curaçaoschen Handelsbond.

Van 31 December 1914.

AARDNOTEN (Pindas) per KG.........		—
ZOUT per vat van 130 K.G.........	f	0.80
DIVIDIVI per K.G......................	„	0.05
ORANJESCHILLEN per KG. 1st kw.	„	0.40
id. per KG. 2e kw.	„	0.30
HUIDEN per K.G........................	„	0.60
GEITENVELLEN per K.G...........	„	1.
WOL per K.G............................	„	0.12
SCHAPENVELLEN per stuk.........	„	0.50
BEENDEREN per K.G.................	„	0.02
RECINUS-ZAAD per K.G.............	„	0.05
STROOHOEDEN (hippijapa) .		
Kwaliteit No, 1............per dozijn	„	3.37½
„ „ 1 (gebleekt) „ „	„	3,50
„ „ 2 „ „	„	5.
„ „ 8 „ „	„	—
„ „ 3 „ „	„	—
„ „ 4 „ „	„	7.—
„ „ 5 „ „ OLA	„	—.
„ „ 6 „ „	„	8
„ „ 7 „ „	„	9
„ „ 8 „ „ OLA	„	
„ „ 9 „ „	„	12.50
„ „ 10 „ „ OLA	„	
„ „ 11 „ „	„	
„ „ 12 „ „ OLA	„	
„ „ 13 „ „	„	
„ „ 14 „ „ OLA	„	
„ „ 15 „ „	„	
„ „ 1 van 25 c.M. of minder	f	

Ratten.

Gedurende de laatste 14 dagen werden in het fiscalaat aangebracht en door middel van petroleum verdelgd : 23 ratten.

Uit de Naburige Republieken.

Venezuela.— Een klein staaltje van wat sommige landen lijden ter oorzake van den Europeeschen oorlog : Gedurende de eerste zes maanden van 1914 bedroeg in Venezuela :

	Bolivar.
De inv. van Duitschl.	6 744.242
De uitv. naar „	8.892 023,50
De inv. van Engeland	9.805.493,67
De uitv. naar „	5.042.448
De inv. van Frankrijk	2 889 038,16
De uitv. naar „	27.921 985,49

Een ieder weet, dat de rechten in Venezuela zeer hoog zijn en bijna de eenige hulpbron voor 's lands financiën. Nu de oorlog is uitgebroken staan de uit- en invoer met deze landen nagenoeg geheel stil en vloeit de bron voor 's lands financiën heel weinig.

Als gevolg hiervan werden de Staatsambtenaren op half traktement gezet.

Mexico. Naar aanleiding van het bericht, dat de tegenwoordige regeering gedurende de maand November van 150 tot 200 Mexicanen heeft laten doodschieten, zonder dat men weet waarom, gelastte de Amerikaansche Regeering zijn Gezant de clementie der regeering in te roepen voor de overige politieke gevangenen of verdachten. Amerika vraagt voor hen een vrijgeleide, opdat zij ongehinderd het land verlaten kunnen.

Buitenland.

Een Engelsche gezant bij den H. Stoel.

Sedert eenigen tijd waren er onderhandelingen hangende tusschen de Engelsche regeering en de pauselijke staatskanselerij over de benoeming van een Engelschen vertegenwoordiger bij het Vaticaan. Reeds tijdens het begin van den oorlog liet minister Grey er door een aanzienlijke persoonlijkheid, welke in de katholieke Kerk van Engeland een voorname plaats inneemt, bij Z. Em. kardinaal Merry del Val op aandringen, dat een Engelsche diplomaat van beteekenis bij het Vaticaan mocht geaccrediteerd worden, ware het slechts als gevolmachtigde tijdens den duur van het huidige Europeesche conflict. De toenmalige pauselijke staatssecretaris was het voorstel zeer genegen en leidde de besprekingen in, die later door Z. Em. kardinaal Gasparri werden voortgezet, met het resultaat, dat thans de Engelsche regeering tot gezant bij den H. Stoel heeft benoemd sir Henry Howard, ook in Nederland welbekend, daar hij eenige jaren geleden gezant van Engeland te 's-Gravenhage was.

De gewichtige beteekenis van het feit, dat Engeland een gezant bij het Vaticaan heeft benoemd, springt vooral in het oog, indien men weet, dat het eenig is in de geschiedenis der laatste eeuwen. Alleen van 1867–1873 onderhield Engeland bij het Vaticaan een gezantschapsraad.

De Paus en de Romeinen.

De groote plechtige audiëntie, die Z. H. de Paus den 22en Nov. in de Vaticaansche Basiliek verleende, vinden we uitvoerig beschreven in de „Osservatore Romano." Om 3 uur 's namiddags was de Sint Pieter gevuld met een talooze menigte, die gekomen was om haar nieuwen Vader en Herder te zien en toe te juichen.

Z. H. kwam binnen, gedragen op de „sedia gestatoria," omgeven door edelwachten en prelaten — terwijl in de middenbeuk, waar de stoet doortrok, de Palatijnsche Eerewacht stond opgesteld.

Toen de H. Vader verscheen — nadat zijn komst eerst aangekondigd was door het geschal van zilveren bazuinen, barstte het in den tempel verzamelde volk in een donderend gejuich los, terwijl de H. Vader, zichtbaar ontroerd, zijne gewijde handen zegenend hief over zijne kinderen, die op zijn doortocht lagen neergeworpen op hunne knieën.

Heel den tijd, dien de Pauselijke stoet noodig had om de kerk in haar lengte door te trekken, bleef

het gejubel met dezelfde kracht en dezelfde geestdrift schallen, ofschoon de Paus meer dan eens door een handgebaar te kennen gaf, dat men zich toch een weinig in zou toomen.

Toen Z H. eindelijk voor het Confessie-altaar gekomen, van de Sedia-gestatoria gestegen was en zich op den pauselijken troon had neergezet, trad Z. E. Kardinaal Pompilj, vicaris-generaal, naar voren en las uit naam van het volk van Rome een hartelijk adres voor, waarin van de trouw, den eerbied en de lie'de der Romeinen voor hun Bisschop en Paus verzekering gegeven werd.

Ten antwoord op het adres der Romeinen, bij monde van hun vicaris-generaal gedaan, hield Paus Benedictus een toespraak tot het verzamelde volk van Rome, waarin hij o. a. het volgende zeide:

De schoone woorden van den Kardinaal-vicaris hebben ons doen waardeeren de edele gevoelens, die trillen in de ziel der Romeinsche kinderen voor den nieuwen Herder.

Maar zoo gij al, geliefde Romeinen, uiting wenscht te geven ten opzichte van Ons van uw kinderlijke vereering, zoo zijn Wij niet minder verheugd hier en op dit oogenblik te kunnen zeggen hoe levendig Onze vaderlijke genegenheid voor u is.

Aan alle kinderen der Katholieke Kerk is de Paus liefde schuldig, tot allen moet hij zijne herderlijke zorg uitstrekken. Maar zoo de Paus alleen Paus is als bisschop van Rome; zoo de hoedanigheid van bisschop van Rome juist diegene is waarop steunt en waarvan hij afleidt het primaat in jurisdictie, die den Paus over de geheele Kerk toekomt, wie zal dan den trots der Romeinen niet gewettigd achten, wanneer zij beweren, dat zij op 'n zeer bijzondere wijze aan den Paus toebehooren?

Op dit oogenblik komen de edele woorden Ons in herinnering, waarmee de H. Paulus het geloof uwer voorvaderen, o beminde kinderen van Rome, prees De Apostel der Heidenen dankte God niet voor de macht en de rijkdommen, die Hij gegeven had aan de Romeinen, maar hij dankte Hem voor de standvastigheid van hun geloof: gratias ago Deo...... quia fides vestra annuntiatur in universo mundo.

Geeft dan ook gij blijk van dit oude Romeinsche geloof, opdat ook Wij nu nog dit dankwoord van den Apostel kunnen nazeggen.

Maar niet alleen moet gij het geloof bezitten. Niemand is het onbekend, dat het niet 't zelfde is het geloof te bezitten en uit het geloof te leven. Het is ermee als met twee zaden, waarvan het eene in aschgrond, het andere in vruchtbare aarde ligt: in gewicht, vorm en hoedanigheid zijn ze beiden gelijk en toch ontkiemt het eene zelfs niet, terwijl het andere honderdvoudige vruchten draagt.

Zoo is 't ook met de gave des geloofs: bij den eenen zien we ze onvruchtbaar, bij den anderen in allerweelderigste vruchtbaarheid.

Gij, beminde kinderen van Rome, zult niet tevreden zijn met het geloof te bezitten, gij zult uit het geloof wenschen te leven. Door hier in dezen tempel te komen toont gij dat gij 't geloof hebt: wanneer gij naar buiten treedt, toont der wereld dan, dat gij ook uit uw geloof weet en verlangt te leven. Het geloof doet u gehoorzamen aan de inspraken van God; het geeft u moed in gevaar, kracht in bekoringen en ten slotte verlicht het uw moeilijkheden, ja doet ze zelfs zoet schijnen, omdat u de kroon wacht, die gereed ligt voor hen, die steeds de waarheid verdedigden en de ongerepheid der zeden bewaarden.

Hoewel ik vertrouwen heb in uw geloof, geliefde kinderen, zoo bedenke men toch, dat in onze dagen het geloof der Christenen zwaar op proef gesteld wordt. Ik wil u dan versterken met den Apostolischen zegen.

Dat hij dale op de rijken en hun leere een goed gebruik van hunne aardsche bezittingen te maken; dat hij dale op de armen en in hun hart gevoelens van duldzaamheid en onderwerping drage.

Dat de zegen Gods den overmoed tempere der jongeren en verheldere het voorhoofd der ouden, dat hij de zwakken versterke en in de gezonden de kracht doe groeien, dat hij de rechtvaardigen op den rechten weg houde en dat hij de dwalenden voere tot betere paden

Wanneer het geloof der kinderen van Rome zich aldus kroont met nieuwen roem en nieuwe eeretitels, dan zullen wij nieuwe redenen hebben om het woord van Sint Paulus te herhalen: gratias ago Deo...... quia fides vestra annuntiatur in universo mundo.

Vervolgens gaf de H. Vader staande zijn pauselijken zegen over de neergeknielde menschenmenigte, die onmiddellijk daarop een Te Deum van dankzegging inzette

Toen ten slotte de H. Vader de sedia-gestatoria weer beklommen had en de stoet zich onder bazuingeschal in beweging zette, barstte opnieuw het gejuich der Romeinen los, dat aanhield totdat de Paus verdwenen was.

Luxemburg.

De groothertogin Maria Anna, gesierd met het groot cordon der huisorde van Nassau van den gouden Leeuw, luisterde met haar tegenwoordigheid de opening der Kamer op, waarbij ook tegenwoordig waren de princessen Charlotte, Hilda en Antonia, en de gezanten van Italië en Duitschland in groot ornaat.

Men weet, dat de gezant van België het land verliet, bij de bezetting door de Duitschers.

Onder het spelen van het Wilhelmus door de militaire kapel en het hartstochtelijk gejuich der dichte menigte, reed de jeugdige groothertogin naar het kamergebouw, in een à la daumont bespannen hofrijtuig, begeleid door haar hofmaarschalk, door den majoor-commandant van Dyck, Hauptmann Speller, en twee hofdames

Staatsminister Eyschen, in groot ornaat, overhandigde de groothertogin den tekst der redevoering, welke zij, op den troonzetel gezeten, met ontroerde stem las, in de Fransche taal opgesteld:

„Het is de drang mijns harten, die mij in uw midden voert. Allen zijn wij diep bedroefd bij het schouwspel van dezen gruwzamen oorlog, waarin de grenslanden van het groothertogdom gewikkeld zijn En wij moeten helaas vaststellen, dat na honderd dagen van afschuwelijke en wreede worstelingen, zooals de menschheid er nimmer kende, het woord vrede zich nog op niemands lippen waagt.

Ons blijft geen ander bemiddelend optreden over, dan het heelen der wonden, het weer oprichten der ontkrachte levens en het lenigen van de ellende der lijdenden, die naar ons land toestroomen. In dit opzicht vervult het groothertogdom ruimschoots zijn plicht, dat zal het blijven doen."

Na de bevolking gedankt te hebben voor haar weldadigheid in dit opzicht, sprak de groothertogin vervolgens de reeds bekende, gedenkwaardige woorden over de rechten van Luxemburg: „Zij werden geschonden, maar blijven bestaan." Verder nog heette het: Het land beschouwt zich dan ook volstrekt niet als ontheven van de verplichtingen, opgelegd door de Internationale overeenkomsten. Zooals in het verleden, zal het die blijven nakomen in de toekomst. Ons protest blijft dus gehandhaafd en wij zullen het handhaven in heel zijn omvang.

Luxemburg heeft volkomen het bewijs geleverd van zijn levensvatbaarheid. Aldus heeft het een bewijs afgelegd voor zijn bestaansrecht. Luxemburg wil en moet blijven bestaan.

Het hoofddoel van het streven der regeering moet zijn: het handhaven van de zelfstandigheid der openbare macht.

Laat ons één blijven, wat er ook gebeure, het heil van ons land hangt daarvan af.

Om de grootheid hunner landen strijden onze machtige naburen heldhaftig. Zij zullen onze inspanning begrijpen, aangewend om den nederigen haard te beschermen, die 't heil onzer kinderen bergt.

Bescherme God ons dierbaar land!!"

In ademlooze stilte heeft de kamer geluisterd naar de ernstige woorden der jonge gebiedster, telkens weer door luide goedkeuringen onderbroken. Onder eindeloozen jubel verliet de groot-hertogin daarna de vergadering, buiten andermaal stormachtig begroet door het volk.

Om haar krachtig optreden en fiere taal stijgt groothertogin Adelaïde, evenals door het schitterend voorbeeld harer liefdadige naastenliefde, aldus nog dagelijks in de hoogachting der bewonderende wereld.

OORLOGSKRONIEK.

1 Oct.— Op het Westelijk oorlogsterrein maken de Britsche troepen vorderingen bij Roye en Fresnoy. Een uitval der Fransche troepen uit Toul wordt Zuid-Oostelijk van St. Mihiel afgeslagen.

Het fort Wavre-Ste Catherine en de redoute Dorpveldt van de buitenste Antwerpsche verdedigingslinie door de Duitschers genomen.

In Bosnië worden de binnengedrongen Servische en Montenegrijnsche troepen teruggedrongen; een Servisch bataljon wordt gevangen genamen.

2 Oct.— Verbitterde gevechten op het Westelijk oorlogsterrein bij Royes en ten N.-W. van Noyon; het front breidt zich meer en meer naar het Noorden uit.

De Antwerpsche forten Koningshoyckt en Waelhem en de redoute Boschbeek worden door de Duitschers genomen.

De Duitschers en Oostenrijkers trekken hun strijdkrachten op de lijn Krakau samen; de Duitsche generale staf neemt het opperbevel op zich van den veldtocht tegen Rusland.

3 Oct.— Op den Franschen linkervleugel wordt heftig gestreden bij Roye en Atrecht. Een brug, door de Duitschers over de Maas geslagen bij St. Mihiel wordt vernield.

Val van het Antwerpsche fort Lierre. De Belgen trekken zich achter de Nethe terug.

De Duitsche troepen trekken zich uit Soewalki op de Oost-Pruisische grens terug.

De Duitsche kruisers „Scharnhorst" en „Gneisenau" bombardeeren de stad Papeeto op Tahiti.

De Engelschen leggen een groot mijnenveld in de Noordzee.

4 Oct.— Volgens Fransche berichten zou het leger van den Duitschen kroonprins in het Argonnerwoud een belangrijk echec geleden hebben.

De neutrale legaties verlaten Antwerpen. Britsche hulptroepen komen aan.

De tsaar vertrekt naar het oorlogsterrein in Galicië

Een tweedaagsche strijd tusschen Russen en Duitschers bij Augustofwa, eindigt in het voordeel der Duitschers, die in Russisch-Polen de Russen uit een versterkte positie tusschen Opatof en Ostrowlecz verdrijven.

Nieuwe nederlaag der Servische en Montenegrijnsche troepen in Oost-Bosnië.

Fransche oorlogsschepen bombardeeren het fort Bocche di Cattaro, dat weinig schade lijdt.

5 Oct.— Op het Westelijk oorlogs terrein worden de Duitschers in het Argonner-woud teruggedrongen. President Poincaré vertrekt naar het front.

De Antwerpsche forten Kessel en Broechem worden tot zwijgen gebracht; de stad Lier en spoorweg redoute aan de spoorlijn Antwerpen-Mechelen worden genomen.

Meerdere Russische cavalerie-divisies en reservetroepen uit Iwangorod worden bij Radom door de Oostenrijksch-Duitsche troepen aangevallen en op Iwangorod teruggeworpen. In de Karpathen werpen de Oostenrijksche troepen de Russen terug bij Tecjo.

De Perzische regeering neemt maatregelen tegen de Russische bezetting in Noord-Perzië.

6 Oct.— De Fransche troepen pogen op het Westelijk oorlogsterrein nog steeds den Duitschen rechtervleugel te omsingelen. Het front breidt zich uit tot Rijssel.

Een proclamatie aan de Antwerpsche burgerij wijst op de waarschijnlijkheid van een bombardement der stad en raadt de bevolking aan te vluchten.

De Russen worden bij een poging om de Weichsel nabij Opatof over te steken, door de Oostenrijksch-Duitsche troepen teruggeslagen. De Oostenrijkers veroveren het bruggehoofd bij Sandomir en slaan bij Tarnobrzeg een Russische infanteriedivisie terug.

Bij Schiermonnikoog wordt de Duitsche torpedoboot S 116 door een Engelschen onderzeeër tot zinken gebracht.

De Japanners bezetten (tijdelijk) Jaluit, de hoofdplaats der Marshalleilanden.

7 Oct.— De Duitsche cavalerie doet op het Westelijk oorlogsterrein verkenningstochten op de lijn Tourcoing-Armentières. Gevechten in het Argonnerwoud.

Het Antwerpsche fort Broechem wordt door de Duitschers genomen. Duitsche troepen trekken de Nethe over en rukken op de binnenste forten-linie aan.

De Belgische regeering naar Ostende overgebracht.

De opmarsch der Russen in het gouvernement Soewalki wordt tot staan gebracht; de Russen verliezen talrijke gevangenen.

De Oostenrijksche troepen heroveren Marmaros Sziget in Hongarije De bezetting van Przemysl doet succes-volle uitvallen.

8 Oct.— Cavalerie-gevechten bij Armentières op het Westelijk oorlogsterrein. Fransche aanvallen in het Argonner-woud en bij Verdun door de Duitschers afgeslagen.

De beschieting van Antwerpen neemt om middernacht een aanvang De bevolking vlucht naar Nederland Engelsche en Belgische troepen verdedigen nog de binnenste fortenlinie; het Belgische veldleger verlaat Antwerpen aan de Westzijde; koning Albert gaat naar Selzaete. De Duitsche troepen bezetten het fort Breendonck.

De luchtschepenloods te Düsseldorf wordt door Engelsche vliegers gebombardeerd; het omhulsel van een luchtschip wordt beschadigd

De Russen dringen tot Lyck, in Oost-Pruisen, door.

De Oostenrijkers hernemen Redzow in Galicië. De Russische aanvallen op Przemysl worden afgeslagen.

De Servische regeering van Nisj naar Uskub overgebracht.

HAVEN-NIEUWS.

VAN 26 DEC.—9 JAN.

Schip	Kapitein	Aankomst[1]	van	Vertrek	naar
Pr Maurits	N de Boer	26 Dec.	New-York	28 Dec.	Amsterdam
Commewijne	D Haasnoot	3 Jan.	Amsterdam	3 Jan.	New York
Pr Willem I [1]	J A Egmond	27 Dec.	New-York	28 Dec.	Amsterdam
Philadelphia	H Hichborn	30 „	La Guayra	30 „	New-York
Merida	A Johanson	30 „	Maracaibo	30 „	Maracaibo
Maracaibo	G W Goodman	2 Jan	New York	2 Jan.	Maracaibo
Pr Fr Hendrik	J C Metus	9 „	Amsterdam	9 „	New-York
Merida	A Johanson	4 „	Maracaibo	4 „	La Guayra
Merida	A Johanson	6 „	La Guayra	7 „	Maracaibo
Maracaibo	G W Goodman	7 „	Maracaibo	7 „	New York
Philadelphia	H Hichborn	7 „	New York	7 „	La Guayra
Bologna	A A Poggi	8 Jan	Colon	8 Jan	Genova
Tordenskjold	Anderson	28 Dec.	Norfolk	?	Cuba
Belgian	Atkin	30 „	Liverpool	31 Dec.	Liverpool

Schooners.	Aankomst	van	Schooners.	Vertrek	naar.
Nelly M Johnst	26 Dec.	Dominica	*Rosa Maria H*	29 Dec.	Aruba
Felicidad	27 „	Pto Cabello	*Estelle H*	29 „	Aruba
Rosa Maria H	28 „	Aruba	*Camia H*	29 „	Maracaibo
Frieda	28 „	Maracaibo	*Gacela H*	28 „	Sta Barbara
La Providencia	29 „	Pto Cabello	*Carmen Josefa*	28 „	Guanta
Estr del Mar	30 „	Guanta	*20 de Julio*	29 „	Rio Hacha
Estelle H	1 Jan	Aruba	*Nelly M Johnst*	30 „	Bonaire

1 Dit stoomschip komt hier op 4 Januari aan.